

עולו ואיתכנשו (בואו והאספו) להילולא דר' שמעון

ההילולא של רבי שמעון בר יוחאי בליל שישי השבוע 'הילולא' זה חתונה, ולא לחינם נקרא יום ל"ג בעומר חתונה, כי זה מזכיר לנו את מתן תורה. כתוב בגמרא (תענית כו:) "ביום חתונתו" – זה מתן תורה, "וביום שמחת ליבו" – זה בית המקדש. מתן תורה זה ה'חתונה'. והתורה הקדושה היא הכתובה שקבלנו ביום החתונה שלנו עם הקב"ה. ומגלה רשב"י בזהר: שגם יום הפטירה וההילולא שלו הוא חתונה, וביום החתונה הזו קיבלנו עוד כתובה, ומה? ספר הזוהר הקדוש, שעליו כתוב: "בדא חיבורא יפקון מן גלותא", (כמובא בתחילת ליקוטי מוהר"ן במאמר 'לכו חזו' מהזוהר פר' נשא קכ"ד ע"ב) הכות העצום של לימוד ספר הזוהר הקדוש, הוא להוציא אותנו מהגלות, במהרה בימינו, אמן.

יוצא שיש מתן תורה בחיצוניות שזו התורה שבנגלה, ויש מתן תורה בפנימיות, שזו תורת הנסתר של רבי שמעון בר יוחאי. וכדי לקבל תורה יש את הבחינה של "והתייצבו בתחתית ההר" ואנחנו כולנו נגיע בעז"ה ובישועתו להר מירון, שזה ההר ששם אנחנו זוכים כל שנה מחדש לקבל את התורה בפנימיות. (למעשה כל שנה עומדים במירון בתחתית ההר, וקשה מאוד לעלות בהר בגלל הדוחק הגדול ביום ל"ג בעומר, ועל פי רוב לא זוכים ממש להיכנס לציון. אך כמו שלמדנו, אם יש יהודי לפניך בתוך ד' אמות וכן לפניו עד שמגיעים לציון, אתה נקרא מחובר). ובפנימיות כמו שבמתן תורה הקב"ה הזהיר את עם ישראל "השְׁמְרוּ לְכֶם עֲלוֹת פֶּהַר וְנִגְעוּ פְּקֻצְהוּ וכו'", וכתוב: "ויעמד העם מרחק ומשה נגש אל הערפל אשר שם האַלְקִים", (שמות כ"ח) כך יש את הבחינה הזאת גם בל"ג בעומר, שאנחנו נמצאים קצת מרחוק, כדי לקבל אורות גבוהים, וקדושה כל כך גדולה, אז דוקא קצת צריך להיות מרחוק כמו במתן תורה.

העלייה לציון רשב"י במירון ביום ל"ג בעומר היא בחינת עליה לרגל

הנסיעה למירון ביום ל"ג בעומר נקרא עליה לרגל, והרמוז: ל"ג בעומר (ל"ג + ר' = רגל). ומקובל מהצדיקים שבמקום של רבי שמעון בר יוחאי שם זה 'מקום קיבול התפילות'. אדם שמתפלל בציון של רשב"י כל השנה, ובפרט ביום ל"ג בעומר, זה מקום שמסוגל מאוד מאוד לעניין קיבול התפילות שאנחנו מתפללים שם.

ומדוע הציון של רשב"י נחשב מקום של קיבול התפילה? כדי להבין זאת נלמד מאמר מהזוהר הקדוש. ונפתח ברמז נפלא בשם של רבי שמעון ובפעם הראשונה שנזכר שמעון בתורה: "וַתֵּאמֶר כִּי שָׁמַע ה' כִּי שָׁנוּאָה אֲנֹכִי ... וַתִּקְרָא שְׁמוֹ שְׁמֻעוֹן" – (בראשית כ"ט, ל"ג) (יש כאן רמז שזה נכתב בפסוק ל"ג, שזה ל"ג בעומר, ובפרק כ"ט – ר"ת – כיפה, טהרה / כי טוב) השם שמעון מופיע בתורה בהקשר של שמיעה וקיבול התפילה, שהקב"ה שמע ללאה, ועל שם זה קראה את בנה השני בשם שמעון. והרמוז שרבי שמעון בר יוחאי – "שמא קא גרים" (השם גרים) שבקום ציונו הקב"ה שומע ומקבל

'ליקוטי מוהר"ן' בפרשה • / תורה קכ"ד ח"א

'אמור' ל"ג בעומר – תשפ"א / מפי הרה"ג אליהו עטיה שליט"א

הקשר בין ל"ג בעומר ופסח שני / הילולת רבי שמעון זה חתונה

וחינה של עליה לרגל / ציון רשב"י זה מקום קיבול תפילות

השמחה של ל"ג בעומר / רשב"י ורבונו עושים מהתורות תפילות

פסח שני - אין שום יאוש, והקשר לנדב ואביהוא

אנחנו בשבוע של ל"ג בעומר, שהוא שבוע ה'הוד', היום היה 'פסח שני' שהוא 'חסד שבהוד', כתוב בחסידות שעניין פסח שני מלמדנו שאין מקרה אבוד, וגם אם לא הצלחת לעשות פסח יש לך ב"ה הזדמנות שנייה. העניין הזה ב'פסח שני' מאוד קשור לברסלב, כי רבנו שאג בקול גדול: "אין שום יאוש בעולם כלל", באמת גם אדם עבר מה שעבר, והוא חושב שח"ו אבדה התקווה לתקן, יידע שאפילו את קרבן פסח הקב"ה נותן לאדם הזדמנות שניה לתקן. וכל זה מתקשר לעניין של נדב ואביהוא? בפרשה הקודמת כתוב שמי שעורר את העניין של פסח שני היו הבני דודים של נדב אביהוא מישאל ואלצפן, כשהם נכנסו להוציא את נדב אביהוא מתוך הקודש (ויקרא י, ד), הם נטמאו ולא הספיקו להיטהר, ולכן בזכותם נעשה פסח שני כמבואר בגמ' בסוכה (דף כה:). וזה מתקשר ליסוד הנפלא שאמרנו שבוע שעבר (בשם הזוהר), שאפילו שאין בית המקדש, עדיין יש לנו כפרה לדורות, של מיתת הצדיקים, שמזכירים את פטירתם של נדב ואביהוא ביום כיפור, אנו זוכים לכפרה אפילו בלי שני שעירים, בזכות קריאת פרשת 'אחרי'. ואותם בני הדודים שלהם שנטמאו, ולא הקריבו קרבן פסח במועדו, הם הצליחו ע"י הרצונות והכיסופים שלהם, שאמרו: "לְמָה נִגְרַע לְבַלְתִּי הַקָּרֵב אֶת קָרְבַּן ה' בְּמַעְדוֹ וגו'" (במדבר ט, ז) לשמוך לנו את קרבן פסח שני, כמו שכתוב "איש איש פי יהיה טמא לנפש ... ועשה פסח לה' וגו'". והכל בזכות נדב ואביהוא שמלמדים אותנו שאפילו שאין בית מקדש, עדיין יש לנו כפרה ביום כיפור לדורות ע"י האזכרה של פטירתם של צדיקים. ובן הבני דודים גם כן מראים לנו שאין יאוש, שהם צועקים למשה למה נגרע, וע"י זה זוכים לקבל את פסח שני.

וזהו הנקודה של 'חסד שבהוד', שהקב"ה נותן חסד אפילו בבחינה של ה'הוד'. כי ספירת ה'הוד' זה דבר קשה, כמבואר בזהר הקדוש (פר' שמות דף יז.) שש'לטון האמות על יש'ראל זה יום אָחַד בְּלִבְד, שהוא יומו של הקב"ה אֶלֶף שָׁנִים, כמ"ש: "נִתְּנָנִי שְׁמִמָּה כָּל הַיּוֹם דְּוָה" (איוב א"ג) – ולכן ה'הוד' זה קשה. אך כמו שמסביר רבנו בליקוטי מוהר"ן (תורה קצ"ה ח"א) יש את הבחינה של "בצר הרחבת לי", ולכן הקב"ה גם בתוך ה'הוד' מוצא לנו את הבחינה של ה'חסד'. וגם מי שנטמא לנפש מת, שזה בחינה של 'הוד', גם לו יש תקנה, וזה הכח והעצמה של פסח שני, שנותן לנו את הזדמנות הנוספת לתקן.

זה שייך גם ל"ג בעומר, כי הסברנו שיום ל"ג בעומר זה בחינה של עליה לרגל, ולכן אותה נקודה (כמו פסח שני) יש בל"ג בעומר יום ההילולא של רשב"י הקדוש, שאפי' שאין בית המקדש ולא זוכים לעלות לרגל במועדים, יש יום אחד בשנה שבו אפשר לקיים מצוות עליה לרגל, וזה דבר נפלא ביותר. ואם כן כל שנה אנחנו זוכים ביום ל"ג בעומר לעלות לרגל אצל רבי שמעון בר יוחאי. וזה מה שרומז הזוהר: "מי זה פני האדון ה' רבי שמעון בר יוחאי - כלומר, בזה שעולים למירון בל"ג בעומר, לפי הזוהר הקדוש, מקיימים מצוות עליה לרגל. (ל"ג בעומר - ל"ג + ר' = 'רגל'). וצריך לדעת, שהרי בית המקדש עשוי עצים אבנים וזהב, וא"כ מה המיוחד בביהמ"ק? זה שהקב"ה השרה שכינתו שם, ולכן אנחנו עולים לרגל לבית המקדש. ובאמת כשהיו באים לבית המקדש, שזה מקום השראת השכינה, היו מקיימים מצוות "יראה כל-זכורך את פני האדון | ה' אלקי ישראל" (שמות לד, כג) (המילה 'אדון' מלשון שם 'אדני', שזה השם של השכינה הקדושה)

אצל הצדיקים יש את הבחינה של קדושת בית מקדש

והנה מיום שחרב בית המקדש, השכינה שורה בבתיים של צדיקים, ועל הצדיקים עצמם, ובקברותיהם של הצדיקים, ולכן הצדיקים לא מקבלים טומאה, ולא מטמאים, מכיון שהמקום שלהם הוא מקום קדוש, ומקום של השראת השכינה.

מובא בזוהר (פ' תרומה דף קסג ע"ב): "רבי יוסי ירבי יהודה ירבי חייא, הו' אזלי בארחתא, פגע בהו רבי אלעזר, עד דחמו ליה, נחתו מן חמרי בקהו. (רבי יוסי ירבי יהודה ירבי חייא, היו הולכים בדרך. פגש בהם רבי אלעזר. עד שראו אותו, ירדו כלם מן החמורים) אמר רבי אלעזר: ודאי אנפי שכינתא חמינא, דהא פד חמי בר נש צדיקיא, או זכאין די בדרא, ואערע בהו, ודאי אינון אנפי שכינתא. (אמר רבי אלעזר: ודאי פני השכינה ראיתי, שהרי כשראיהם אדם צדיקים או זכאים שפדור ופוגש בהם, ודאי הם פני השכינה).

וכתוב בדרשות הר"ן (דרשה ח'): "ראוי שנאמין, שכמו שבזמן שבית המקדש קיים, היה המעון ההוא המקודש, מקום מוכן לחול שפע הנבואה והחכמה, עד שבאמצעותו, היה שופע על כל ישראל, כן ראוי שיהיו הנביאים והחכמים מוכנים לקבל החכמה והנבואה, עד שבאמצעותם יושפע השפע ההוא על... בני דורם... מכיון שהם עצמם כמו המקדש המקודש... ולפיכך בהימצא לחכמים והחסידים בדורות, יהיה השפע שופע עליהם, ובאמצעותם אפשר שיהיה שופע על כל המוכנים מבני דורם, וכל שכן לאותם שהם מתקרבים אליהם ומשתתפים עמהם". הרמח"ל במסילת ישרים (פרק כ"ו) מחזק את הדברים, וז"ל: אך הקדוש הדבק תמיד לאלהיו, ונפשו מתהלכת בין המושכלות האמתיות באהבת בוראו ויראתו, הנה נחשב לו כאילו הוא מתהלך לפני ה' בארצות החיים עודנו פה בעולם הזה, והנה איש כזה הוא עצמו נחשב כמשכן, כמקדש, וכמבצח, וכמאמרם ז"ל (בראשית רבה פב, ו): "ויעל מעליו אלקים", האבות הן המרכבה, וכן אמרו (רש"י בראשית יז):

את כל התפילות. וכמו שבחיינו הקדושים, התפילות שלו נענו וכל מה שהיה גוזר היה מתקיים, כך גם עתה.

בזוהר הקדוש (פ' בא ל"ח ע"א) מובא שרשב"י גילה לתלמידיו סוד עמוק ונפלא (בעניין שלושת הקשרים שמצרים קשרו כדי לשעבד אותנו לעולם, והקב"ה התיר קשרים אלו בזכות שלושת קשרי האמונה של האבות הקדושים, ובזכות זה יצאנו ממצרים, ולכן החגים הם זיכרון ליציאת מצרים, וזה יסוד ושורש של התורה ושלמות אמונת ישראל) ואז כתוב: "באו רבי חייא ירבי יוסי, והשתטחו לפניו ונשקו ידו, ויבכו ואמרו: "עשה הקב"ה ירושלים למטה כמו שלמעלה, עשה ורשב"י חומות העיר הקדושה ושעריה. מי שנכנס, לא נכנס עד שיפתחו השערים. מי שעולה, לא עולה עד שיפתחו המדרגות של החומות. (מאן יכול למפתח תרעין דקרתא קדישא, ומאן יכול לאתקנא דרגין דשורי, דא רבי שמעון בן יוחאי) - מי יכול לפתח את שערי העיר הקדושה? ולהתקין את המדרגות של החומות? זה רבי שמעון בן יוחאי, שהוא פותח שערים של סודות החכמה והוא מתקן דרגות עליונות". ביאור דברי הזוהר: בגמרא תענית (ה' ע"א): "א"ר יוחנן: אמר הקב"ה, לא אבוא בירושלים של מעלה עד שאבוא לירושלים של מטה", ומי איכא ירושלים למעלה? אין, דכתיב "ירושלם הבנויה כעיר שחוכרה לה יחדיו (תהלים קכב, ג), כשם שיש מקדש למטה כך מכוון המקדש למעלה. וזה מה שאמרו תלמידי רבי שמעון, "מי יכול לפתוח את השערים, ולהתקין את המדרגות החומות של ירושלים של מעלה? - זה רבי שמעון בר יוחאי שהוא פותח את השערים של סודות החוכמה ומתקן את המדרגות עליונות.

מאן "פני האדון ה'", דא רבי שמעון בן יוחאי

ומיד ממשיך הזוהר ואומר משפט מבהיל ונורא, שרק הזוהר הקדוש יכול לאמרו: "וכתוב "יראה כל זכורך את פני האדון ה'" (דברים טז) - (מאן "פני האדון ה'", דא רבי שמעון בן יוחאי, דמאן דאיהו דכנרא מן דכרניא, בעי לאתחזקה קמיה) מי זה פני האדון ה'? - זה רבי שמעון בן יוחאי, שמי שהוא זכר מן הזכרים צריך להראות לפניו". ע"כ - מה העומק בדברי הזוהר הקדוש? צריך לדעת שזה משפט של תורתו של משיח, ואלמלא ספר הזוהר הקדוש, לא היינו מסוגלים להכיל אותו, (כי מי שהיה אומר כזה דבר, היינו אומרים שזה כפירה, לומר על אדם - צדיק ככל שיהיה - שהוא הקב"ה, הרי אפילו על משה רבנו לא כתוב כזה דבר) אך מכיון שזה זוהר מפורש, נרצה להסביר את זה היטב בעז"ה. ונראה איזה סוד גדול טמון במשפט הזה של הזוהר.

פתחנו בנקודה של פסח שני, והסברנו שהעניין של פסח שני זה להמשיך את כפרת נדב ואביהוא, אפילו בזמן שאין בית מקדש, וכפרה זו נעשית של ע"י הזכרת פטירת הצדיקים ביום כיפור. ומכח נדב ואביהוא גם הצדיקים שהתעסקו בהם יש להם פסח שני אף שהיו טמאים, וכן לדורות מי שטמא או בדרך רחוקה, ולא זכה לעשות פסח, יש לו תקנה, והתקנה היא בפסח שני. ענין

נקבה עם חולשה. לכן כתוב כאן מי שהוא זכר בין הזכרים צריך להיראות לפני רבי שמעון בר יוחאי. (או לכן כל הגברים צריכים לעלות לרשב"י, ואמנם גם הנשים עולות לרגל כי כשהאשה עולה עם בעלה יש שלמות השמחה כמבואר בגמ', וכך במירון, רק צריך לשמור על כל גדריו הקדושה והצניעות, אך עיקר החיוב של מצוות עליה לרגל למירון בל"ג בעומר הוא רק לגברים). ואפשר לכוון היום כשעולים לציון רשב"י הקדוש בל"ג בעומר, שבזה אנחנו מקיימים זכר למצוות עליה לרגל. וכפי שביארנו שהנקודה של שבוע של ספירת ה'הוד', שאין ייאוש בעולם כלל, ומתחיל בבחינה של פסח שני וכנ"ל. וממשיך בל"ג בעומר שאפילו שכבר חרב בית המקדש, עדיין יש לנו איזו בחינה של בית המקדש, שזה הציון של הצדיק רבי שמעון בר יוחאי זיע"א במירון.

על בית המקדש כתוב: "כי ביתי בית תפילה ייקרא לכל העמים", בית המקדש הוא נקרא מקום של תפילה, ולכן גם הציון של רבי שמעון, הוא מקום של קבלת תפילות, כמו שאמר רבי שמעון בר יוחאי: "זהו היום שלי", ורשב"י העמיד את השמש, ולא נתן לה לשקוע, ואמר: "עדיין לא גמרתי לומר את כל הסודות של ה'אדרה זוטא', (הרי גם אנחנו לא תמיד מספיקים לומר את כל ה'אדרה) ולכן יש לרשב"י את הכח הגדול ביום הקדוש הזה יום ל"ג בעומר.

ל"ג בעומר הוא גם בחינת 'מתן תורה' וגם בחינת 'בית המקדש'

נאמר עוד חידוש, כי הנה מלבד מה שמבואר בזוהר הקדוש הנ"ל שמקיימים מצות עליית הרגל כשרואים את רשב"י, וכן מתקיים עתה בציון שלו כי גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחינתן (חולין ז:). יש אצל רשב"י גם בחינת 'מתן תורה', כידוע מצדיקים שיום ל"ג בעומר הוא בחינת 'מתן תורה בפנימיות התורה'. נמצא שמתאחדים ביום ל"ג בעומר שתי הבחינות המובאות במשנה בתענית (דף כו:), בדרשת הפסוק (שיר ג, יא) "ביום חתנתו וביום שמת לבו", "יום חתונתו" – זה מתן תורה, ו"יום שמחת לבו" – זה בית המקדש, ועתה בל"ג בעומר שיש בו גם בחינת מתן תורה וגם בחינת בית המקדש, זוכים גם לחתונה וגם לשמחה. וזה שאומר הזוהר: "עולו ואיתכנסו להילולא דרבי שמעון", הילולא זה חתונה, כי ביום זה יש גם בחינת חתונה שהיא בחינת מתן תורה בפנימיות "יום חתונתו".

דיברנו פעם שלכל צדיק יש לו את היום שלו. (כמו שלרבנו יש יום ראש השנה שזהו היום שהוא קיבל במתנה 'אומן ראש השנה'), וכן היום של רשב"י זה ל"ג בעומר, ולכן אנו באים אליו, ושם זה מקום קיבול התפילות, כמו שאמרו הצדיקים, ובאמת רואים בחוש שאנשים קיבלו שם ישועות נפלאות ביום הקדוש הזה, ואפשר ליכות לזה על ידי אמירת תיקון הכללי, (שזה דבר שכדאי תמיד בכל קבר של צדיק, ובפרט אצל רבי שמעון בר יוחאי) וכן יש עניין גדול לקרוא וללמוד את

"הצדיקים הן הן המרכבה, כי השכינה שורה עליהם כמו ששרתה במקדש, ולכן המאכל שהם אוכלים הוא כקרבן שעולה ע"ג האישים" וכן מובא בשל"ה הקדוש (תענית אות קל"ה): בתוכחות לא כתיב רק 'פלא' אחד, ובחורבן בית המקדש, שנים, כי 'פלאים' תרתי משמע, ובסילוקן של צדיקים כתיב שלשה פלאות. ואין זה סותר למה שאמרו: 'שקולה מיתת צדיקים כשריפת בית אלקינור, ובמדרש זה משמע שהוא ביותר. כי הנה, הצדיק הוא גם כן בית המקדש ממש, כמו שכתוב זשכנתי בתוכם'".

איפה נמצאת השכינה של בית המקדש אחר החורבן?

בחיים חיותו של רשב"י, בית המקדש היה ברשב"י בעצמו, ומי שרצה לקבל את פני השכינה, שנקראת: "פני האדון | ה'" (את השראת השכינה שהיו מקבלים כשהיו באים לבית המקדש) היה הולך אל הצדיק בעצמו, ועכשיו שהצדיק נפטר מהעולם, כתוב בגמרא חולין (דף טו:) "גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייתם", ולמה? כי על חיייהם נאמר: "הן בעבדיו לא יאמין ובמלאכיו ישים תהלה" (איוב ד, יח), וכתוב: "הן בקדשיו לא יאמין וְשָׁמַיִם לֹא יִזְכְּרוּ בְּעֵינָיו" (שם טו, טו) – וכל זה לפני הפטירה, אך לאחר פטירת הצדיק כבר הכל מושלם, הצדיק הוא כבר צדיק גמור, ואין מצב שיבוא לידי חטא, ולכן הצדיק אז הוא במעלה הרבה יותר גבוהה ורמה, ממה שהוא היה בחיים חיותו.

לדוגמא, היום אנחנו הולכים לציון הקדוש של רבינו באומן לקרוא את ה-ה'תיקון הכללי, ואם מישהו היה אומר תיקון הכללי ליד רבנו הקדוש בחייו, זה לא היה עוזר בשביל תיקון, וכל מה שרבנו הבטיח שישתטח לאורך ולרוחב כדי להוציא משאול תחתית – ההבטחה הייתה למי שיבוא על הציון שלו ויאמר 'תיקון הכללי', ורק אחרי פטירת רבנו הקדוש יש את הכוח והעוצמה של התיקון הכללי, שיכול לפעול לך את הדברים העצומים והנפלאים שרבנו הבטיח למי שזוכה לומר את התיקון הכללי בציון הקדוש.

אותו דבר לגבי רבי שמעון בר יוחאי, אם בחייו היה לו את המעלה הזו של: "פני האדון ה'" – דא רבי שמעון בר יוחאי, (וכשרוצים לקבל את השכינה הקדושה הולכים לצדיק, כי על פני הצדיק שורה השכינה), אז היום זה פי כמה וכמה בציון הקדוש של רבי שמעון בר יוחאי במירון, מכיון שהציון של רשב"י כיום הוא בחינה של עליה לרגל. ולכן הזוהר דורש דווקא את הפסוק "ייראה כל זכורך".

ומסיים שם הזוהר, "מי שהוא זכר בין הזכרים, צריך להיראות לפניו" – והביאור: הגמרא בסוף קידושין (דף פב:) אומרת "אשרי מי שבניו זכרים, אוי לו למי שבניו נקבות", ולכאורה למה הגמ' לא אמרה 'אוי לו למי שיש לו בנות', מה הלשון הזו 'מי שבניו נקבות'? אלא הרמז כאן, אם אתה זכר, תהיה גבר, ואל תהיה

שלנו, והוא מסביר, שבתפילה אנחנו מתפללים לזכות ללימוד תורה, כלומר, שכל התפילה זה היכי תימצא שעל ידי התפילה אתה זוכה לתורה, אבל אומר רבי נתן – אם אתה עושה מהתורה תפילה, זה מדרגה הרבה יותר גבוהה מתורה, כי מהתמצית של התורה, עשית ממנה תפילה, ולכן רבנו אומר בליקוטי מוהר"ן (תורה כ"ה ח"ב) שלא עלו שעשועים כאלה לפני השם יתברך, יותר מהעניין של לעשות מהתורות תפילות. וכעת מובן נפלא, למה המקום של רבי שמעון בר יוחאי נקרא מקום תפילה, כי נכון שרשב"י תורתו אומנתו, אבל הוא היה עושה מהתורה תפילה, ולכן התפילות של רשב"י הם הכי גבוהות.

כשעושים מהתורות תפילות התפילה צריכה על פי דין תורה להתקבל

והרב דוב קוק מוסיף ואומר עוד יסוד פלאי, שבתפילה רגילה לפעמים הקב"ה שומע את התפילה ולפעמים לא, (כמובא ברבנו תורה רכ"ג בשם הזוהר ופר' וירא דף קה: [ומנין דשמע ומנין דלא שמע, אפילו שהם צדיקים] אך כשאתה עושה מהתורה תפילה, כביכול הקב"ה חייב לשמוע את התפילה שלך. ולכן מרמז הרב קוק שזה הסוד שאצל רבי שמעון בר יוחאי זה מקום קיבול התפילות כי רבי שמעון בר יוחאי כל התפילה שלו הייתה לעשות מהתורות תפילות, וכיוון שכן – זו תפילה שחייבת להתקבל. ומה הסיבה לכך? כי הקב"ה אינו עושה את התורה פלסטר ח"ו, ואם עשית מהתורה תפילה, פירושו של דבר שעל-פי התורה הקב"ה צריך לענות לבקשתו, כי הקב"ה הוא הראשון שמקיים את התורה שלו, ולכן ברגע שעשית מהתורה תפילה, (והיתה תורה שלמדת נכון וצדקת בלימוד שלך) א"כ הקב"ה ג"כ מסכים לתפילה שאתה יצרת מתוך התורה שלמדת, ולכן זו תפילה שחייבת להתקבל, כי על פי דין תורה היא תפילה אמיתית, היא תפילה נכונה והקב"ה שומע אותה, בגלל שהיא עשויה מהכוח של התורה.

כשעושים מהתורות תפילות מתברר שזה ודאי רצון ה'

ונסביר יותר בעומק את העניין, בכל תפילה שאדם מתפלל, לכאורה יש פה איזה משהו כנגד רצון השם, למשל אם הקב"ה גזר על בן-אדם להיות חולה, ובא עכשיו החולה בעצמו או המשפחה שלו או הרב שלו וכו' ומתפלל עליו לרפואה, כביכול יש כאן נגד רצון ה', כי הרי הקב"ה רצה גזר עליו להיות חולה, ואתה משנה כביכול את רצון הקב"ה בתפילה. ובאמת יש אריכות ליישב שאלה זו, כי סוף סוף כך הקב"ה רוצה שנתפלל ועל ידי התפילה נשנה את הסיבות שהביאו לגזירה, וכבר הארכנו בזה במקום אחר.

אך כשאתה עושה מהתורה תפילה אתה מברר – שבאמת רצון ה' שפלוני לא יהיה חולה, כי התורה זה ודאי רצון ה' האמיתי. הזוהר הקדוש (פ' אחרי דף ע"ג.) אומר: "קודשא ב"ה, ואורייתא,

ה'אדרא זוטא', (וכן זוהר בכלל) מכיון ששם כתובים הסודות שגילה רשב"י ביום ל"ג בעומר.

ביצד אצל רשב"י קיבול התפילות הרי אצלו העיקר היה תורה

הרב דוב קוק הצדיק מטבריה (שחיבר הרבה ספרים, וכל חידוש שלו זה ממש כתב חידה, שצריך לפענח, צריך לחפש בכל התורה, מה הכוונה בדבריו, ולמה הוא רומז פה). הוא מביא את מה שצדיקים אומרים שציון רשב"י במירון זה מקום של קבלת התפילות. והוא שואל בספרו שאלה עצומה, הרי יש גמרא בשבת (דף י"א.) שאומרת: "חברים שהיו עוסקין בתורה מפסיקין לק"ש, ואין מפסיקין לתפילה, א"ר יוחנן לא שנו אלא כגון ר' שמעון בן יוחאי וחביריו שתורתן אומנותן, אבל כגון אנו מפסיקין לק"ש ולתפילה". (דרך אגב, יש תוספות במועד קטן ודף ט: ד"ה כאן שסוברים, שרבי שמעון בעצמו גם לא מפסיק לקריאת שמע ור' עקיבא איגר בגיליון הש"ס שם דן בעניין זה). על כל פנים שואל הרב דוב קוק שאלה מאוד יפה, אם כן הכוח של רבי שמעון בר יוחאי – זה כוח התורה, וכשהיה לומד, הוא אפילו לא היה מפסיק לתפילה אם כן ראוי שהציון שלו זה יהיה מקום של השגת תורה, (כמו שאמרנו שלי"ג בעומר זה בחינה של מתן תורה), ולא מקום של קיבול תפילה. וזו שאלה מתוקה, שבאה מגברא רבא הרב קוק שליט"א, שהוא מבין בעומק שלו שיש כאן נקודה שטעונה ביאור, שאם הצדיק כל עניינו זה תורה, אז איך הציון שלו מקום קיבול התפילות?

רשב"י היה עושה מהתורות תפילות

והוא עונה תשובה נפלאה (הוא אומר את זה ממש בקצרה, אך ב"ה שאנחנו על השולחן של רבנו הקדוש, מכירים קצת את הנושא הזה, והצלחנו להבין יותר), והתשובה: שתפילות רבי שמעון בר יוחאי זה היה הבחינה של לעשות מהתורות תפילות, ומה שהוא לא היה מפסיק לתפילה זה רק לתפילות הסדורות הרגילות, ולמה הוא לא היה מפסיק? בגלל שהתפילה העיקרית שלו הייתה לעשות מהתורות תפילות. נמצא לפ"ו, שלא כפי שהבנו על פי פשט שרשב"י לא היה מתפלל אלא רק עוסק בתורה כי 'תורתנו אומנותו', אלא שכיון שרשב"י הייתה 'תורתו אומנתו' גם תפילתו הייתה תורה כי היה עושה מהתורות תפילות. שזו תפילה גבוהה יותר אפילו מהתורה, וכמו שנבאר, כי הנה לפי הפשט הגמ' (שבת י"א.) שרשב"י לא היה מפסיק לתפילה הרי אמרו שם בגמ' (דף י.) 'זמן תפילה לחוד וזמן תורה לחוד, וא"כ נכון שתורה זה גבוה מאוד, אך גם התפילה זה עבודת השם? אלא שהיום זכיתי להבין את המתיקות שבדברי חז"ל, זה לא שר"ש בר-יוחאי למד ולא התפלל (כמו שחשבנו לכאורה) כי אמנם נכון הוא לא הפסיק כדי להתפלל את התפילה שלנו, אבל הוא התפלל תפילה שלו, הוא עשה מהתורות תפילות.

רבי נתן (בליקוטי הלכות הל' ר"ח ה"ה) כותב שהבחינה של לעשות מהתורה התפילה, זו תפילה הרבה הרבה יותר גבוהה מהתפילה

חנה עשתה מהתורות תפילות והתקבלה תפילתה

מאיפה לומדים את דבר זה? מחנה האמא של שמואל הנביא. מובא בגמרא (ברכות לא): שחנה הייתה עקרה שלא יכולה ללדת, והיא באה למשכן שילה, והתפללה לשנות את הטבע שלה, והיא לא מתפללת רק פעם אחת, אלא התפללה הרבה, אך היא ראתה שהתפילה עדיין לא התקבלה. ומה היא עושה. היא אומרת את המשפט "ואי אתה עושה את תורתך פלסתר" – ז"א יש לי הוכחה מהתורה שאתה הקב"ה צריך לזכות אותי בבן זכר.

(קודם נגיד את הפשט, ואח"כ אני יאמר את העומק העצום בעניין של חנה ובוה יתיישב כל העניין) הגמרא מספרת שחנה אמרה "אם ראה תראה בעוני אמתך" היא אמרה לו לקב"ה: 'אם ראוי-מוטב, ואם לא-אז יתראה', כביכול אני אעשה משהו שתהיה מוכרח לשמוע את תפילתי, אני אלך ואסתר עם מישהו אחר בפני אלקנה בעלי, וברגע שהוא יראה אותי נסתרת עם גבר אחר הוא יקנא לי, ואז הוא יעלה אותי למשכן שילה כדי לשתות מי סוטה המרים, אבל הרי אני טהורה, ואז כשאשתה את המים המרים, כתוב: 'וְאִם... הָאִשָּׁה וְטָהְרָה הוּא וְנִקְתָּה וְנִזְרְעָה זָרַע', (ז"א שאפילו אישה שנסתרה שעברה על יחוד אסור, אבל היא לא חטאה בנות היא תקבל שכר, שאם אין לה זרע, תזכה לילד, ואם יולדת בקושי, תלד ברווח, ואם יולדת מכוערים תלד יפים וכו', למרות שהיא לא בסדר). וכך גם אני כביכול אכריח אותך הקב"ה לתת לי ילד, מכיון אין אתה עושה תורתך פלסתר ח"ו. זה הפשט בגמרא.

וכעת נאמר את העומק הנפלא, חנה עושה מהתורות תפילות ואומרת להקב"ה: "רבש"ע אני צדיקה, אף פעם לא נסתרתי בפני בעלי", גם אני מקיימת את כל המצוות שמצווה האשה, וכמו שאומרת שם הגמ': "שלושה בדקי מיתה בראת באישה, שהם ר"ת חנ"ה (חילה, נידה, הדלקת הנר) ולא עברתי על אחד מהם אפילו פעם אחת, ועתה קל וחומר, אם הבטחת שכר לאשה שנסתרה עם גבר שחטאה בזה, רק בגלל שלא עשתה עבירה גמורה, תקבל שכר שהיא יולת ילדים, אז אני שלא נסתרתי עם אחד ואני צדיקה ומקיימת את כל המצוות שצויות את האשה, קל וחומר שאתה הקב"ה תתן לי שכר, כי אינך עושה תורתך פלסתר ח"ו". נמצא – שחנה באה ועושה מהתורות תפילות – היא כביכול מלמדת את הקב"ה מהתורה בדרך של קל וחומר שיש לה' ית' לענות לתפילתה, – ואז התקבלה תפילתה. ורואים יסוד נפלא, כשזוכים לעשות מהתורות תפילות, יש לזה כוח עצום, ותפילה כזו חייבת להתקבל ולהיענות.

ר' שמעון גוזר והקב"ה מקיים

יש עוד קטע מהזהר מאוד מיוחד בדיוק בנושא שלנו שזה הכוח של קיבול התפילות אצל רשב"י שכוחו הגדול היה שהוא גוזר גזירה והקב"ה מקיים. וכל הלימוד שלנו כדי שנבוא ונעלה למירון בל"ג בעומר בעז"ה עם כל העוצמה עם הכנה של הלב

וישראל חד הם", וא"כ שהקב"ה והתורה זה אחד, אז לכן אם הוכחת מתוך התורה שפלוני צריך רפואה, ועשית מהתורה תפילה, ז"א שפסקת כך על פי דין תורה, אז זה בוודאי רצון השם יתברך. ורבנו אומר (תניינא תורה מ"א, ובשיחות הר"ן סוף שיחה י"ז) שבעלי הפוסקים שהיו בדורות הקודמים לא היו כל כך בקיאים בקבלה וכוונות, ובכל אופן התפילה שלהם הייתה מתקבלת, והיו עושים מופתים וזה מפני שיש להם כוח לפסוק בתורה כך, אז הם פוסקים שהוא יהיה בריא, וזה דין תורה ופסק הלכה, ואז כביכול גם הקב"ה מחויב לפסק הלכה הזו, כמו שמובא בגמרא (ב"מ נט): בעניין תנורו של עכנאי, (שהקב"ה פסק כמו רבי אליעזר שהתנור טהור, והתנאים פסקו שהוא טמא) והקב"ה אומר: "ניצחוני בני ניצחוני בני", ז"א שאם אנחנו מצליחים להוכיח מהתורה (כמו ששם הכוח שלהם היה מדין יחיד ורבים הלכה כרבים אז זה היה דין תורה ולכן הקב"ה מחויב לתורה) הרב דוב קוק מחזק את הנקודה שזה באמת רצון השם. ולכן כשעושים מהתורות תפילות זו תפילה שחייבת להתקבל. ולכן כשאנחנו נמצאים במירון ומתפללים בציון רשב"י שהוא עשה מהתורות תפילות, אז התפילה יש לה כח עצום להתקבל.

ואגב, יש בזה היקש גם לגבי הציון של רבנו הקדוש באומן, כי מי שטבע את מטבע הלשון לעשות מהתורות תפילות – זה רבנו בקלקוטי מוהר"ן (תניינא כ"ה), ורבנו בעצמו אמר את התורות, שמהם עשה רבי נתן את כל הליקוטי תפילות שנעשו מהתורות של רבנו, לכן גם לרבנו יש את הכוח לעשות מהתורות תפילות כמו שהסברנו כאן על רשב"י הקדוש. ולכן גם באומן אצל רבינו הקדוש הוא מקום קיבול התפילות'.

ר' אברהם שטערנהארץ זיע"א סיפר השיחה נוראה שרבינו אמר בארץ ישראל ושר את זה בציון של רבי שמעון בר יוחאי במירון, "מירון מי-ירון" (מי ישמת. וצריך להאריך בזה בהודמנות בסודות של השיחה הזו). ואמר ר' אברהם שרבנו אז כשהיה בארץ ישראל והגיע למירון, הוא ייסד את זה שבשנים שלא יוכלו לבא אליו לציון באומן, אז כשיבואו לציון רשב"י במירון, יהיה שם את הבחינה שנוסעים לראש השנה לאומן).

ונחזור לענין, כשאתה מתבודד ומתפלל על איזה דבר שעל פי דין תורה שלמדת אתה מנצח כביכול את הקב"ה, וכמו שכתוב: "למנצח מזמור" – זמרו למי שמנצחים אותנו ושמת (פסחים ק"ט). – כי הקב"ה כל כך שמח שאנחנו מנצחים אותו בתפילתנו, וזה כשאנחנו עושים את זה מתוך התורה שלו ואנחנו מנצחים אותו.

וכך אומר רבנו בתורה קב"ד: בְּשִׁמְדָּבֵר לִפְנֵי הַמָּקוֹם וּמִפְּרֵשׁ שִׁיחָתוֹ בְּטַעְנוֹת וּבְקִשּׁוֹת, וְרוּצָה לְנַצַּח אֶת הַקָּב"ה כְּבִיכּוֹל שִׁיעֲשֶׂה בְּקִשְׁתּוֹ, יֵשׁ לְהֵשֶׁם יִתְבָּרֵךְ תַּעֲנוּג וְשִׂמְחָה מְזֵה, עַל בֶּן שׁוֹלֵחַ לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ דְּבוּרִים בְּפִיו שִׁיכַל לְנַצַּח אוֹתוֹ, כִּי בְּלֹא זֶה בּוֹדָאֵי לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְבָשֵׁר וְדָם לְנַצַּח אֶת ה' ית', אֶף הַשִּׁי"ת בְּעֲצָמוֹ מְסִיעַ לוֹ בְּזֶה".

ר' שמעון בן יוחאי אריא, ורבי אלעזר בריה אריא, ולא ר' שמעון כשאר אריותא, (בני רבי שמעון בר יוחאי אריה, ורבי אלעזר בנו אריה, ואין רבי שמעון כשאר אריות), עליה פתיב (ועליו נאמר) "אריה שאג מי לא ירא וגו'" (עמוס ג, ח). – רבי חייא סיפר את המעשה לרבי, וכשהוא שמע את הדבר הזה הוא תמה, איך אפשר יומיים לא להרגיש שום דבר רק לשמוע 48 שעות רצוף סודות התורה, ולא יודעים אם זה יום או לילה? ענה לו אביו רשב"ג: מה אתה מתפלא בני, רבי שמעון בר יוחאי הוא אריה, ורבי אלעזר בנו אריה, שניהם אריות, ואין רבי שמעון אריה כשאר כל האריות. (כמו שאומרים על מי שהוא לומד תורה חזק שהוא אריה), זה לא כמו האריות (תלמידי חכמים) שאתה מכיר, זה אריה מיוחד שעליו כתוב: "אריה שאג מי לא ירא", כשאר אריה כזה שואג, מי לא ירא! ממשיך הזוהר: "גברא דלא גזר תעניתא לעלמין, על מה דשאיל ובקעי, אלא הוא גזור, וקודשא בריה הוא מקיים. (איש שלעולם לא גזר תענית על מה ששאיל ובקש, אלא הוא גזור והקב"ה מקיים), קודשא בריה הוא גזור, ואיהו מבטל (הקב"ה גזור, והוא מבטל) [הזוהר הקדוש (בראשית דף מא) אומר: "נכאין אנון צדיקאי דאנון ידעי למפתי למאריהון ולבטולי גזריין ולאשראה שכינתא בעלמא ולנחתא ברכאן ולמעדי מאריהון דדינין דלא ישלטון בעלמא" (אשריהם הצדיקים שיודעים לפתות את רבונם, ולבטל גזרות, ולהשרות שכינה בעולם, ולהוריד ברכות, ולהסיר את בעלי הדין שלא ישלטו בעולם)].

רבי שמעון בר יוחאי אף פעם לא גזר תענית על מה שהוא היה מבקש מהקב"ה כמו הצדיקים שהיו גוזרים תענית ונענים, (כלומר שהם היו נענים רק בזכות התענית), רשב"י לא היה צריך תענית כדי שהקב"ה יענה לתפילתו, הוא גזור שירד גשם והקב"ה מקיים. אצל רבי שמעון בר יוחאי שהוא אריה, יש לו את הכוח שהוא גזור ("אריה שאג מי לא ירא"), וכל העולמות מזדעזעים ממנו, והקב"ה עושה את רצונו. ולכן המקום של רבי שמעון בר יוחאי זה 'מקום קיבול התפילות'. ושם אצל רבי שמעון בר יוחאי לא צריך לעשות תענית, אלא הפוך כשאתה בא תעשה סעודה והכנסת אורחים עם המון שמחה, ולמה? כי רבי שמעון בר יוחאי אמר: "אנן בחביבותא תליא מילתא" – כל העניין של רבי שמעון זה עניין השמחה והודיה להשם יתברך, ודווקא ע"י סעודה ושמחה וריקודים שעושים אצל רשב"י, (ובפרט ביום ל"ג בעומר שזה היום שלו), ע"י זה משיגים שם את העניין של קיבול התפילות.

בציון של רשב"י צריכים לשמוח מאוד מאוד

רבי שמעון היה אדם שמח שמח מאוד, ולכן הוא רוצה שנבוא אליו ונשמח איתו ביום ההילולא שלו, ובזכות זה יתקבלו התפילות בל"ג בעומר. (בל"ג בעומר שנה שעברה סיפרנו על האר"י ז"ל שראה אחד שאמר תחנון ביום ל"ג בעומר, ומאוד הקפיד עליו ואמר לו שלא יוציא שנתו רח"ל, ואמר שאמר עליו ר' שמעון למה ערבבת את השמחה שלי?) כל צדיק צריך להכיר אותו, אצל רבי שמעון בר יוחאי לא באים בעצבות,

שלנו, (כי כשאדם הולך למקום קודש הקודשים לצדיק ששם מקום קיבול התפילות, ומכין את הלב ואת הכלים שלו לקבל את האורות וההשפעות של הצדיק) אומר הזוהר (פ' שמות ח"ב דף טו). "יתיב ר' שמעון, ור' אלעזר בריה קאים ומפרש מלי דרזי דחכמתא, (ישב רבי שמעון, ורבי אלעזר בנו עומד ומפרש דברי סודות החכמה) והו אנפוי (של ר' אלעזר) נהירין בשמשא, ומלין מתבדרין וטסין ברכיעא (והיו פניו מאירות בשמש' והדברים מתפזרים וטסים ברכיעא) יתבו תריין יומין דלא אכלו ולא שתו, ולא הוו ידעין אי הוה יממא או ליליא. (ישבו יומים ולא אכלו ולא שתו, ולא היו יודעים אם היה יום או לילה) בד נפקו, ידעו דהו תריין יומין דלא טעמו מידי" (כשצא, ידעו שהיו יומים שלא טעמו דבר), ע"כ. רבי אלעזר אמר סודות של תורה לפני אביו רשב"י, ופניו האירו כמו שמש שנכנסה בתוך הבית, ולא היה צריך אור, כי יצא אור עצום מהפנים שלו, והמילים שלו יוצאים מהפה ועולים וטסים ברכיעא, להיות עטרה וכתר לקדוש ברוך הוא, וכך היו עסוקים בסודות התורות במשך יומיים רצופים ולא אכלו ולא שתו כלום, וכך רבי אלעזר דורש במשך 48 שעות ברצף, ולא היו יודעים אם זה יום או לילה. ולמה? מסבירים מפרשי הזוהר בגלל שפניהם של רבי אלעזר היו מאירות כשמש, לכן הם לא ידעו אם זה יום או לילה. (וכדברי הגמרא "שרגא בטירא מאי אהני" וחולין ט:). ואז כשהם יצאו הם הבינו שהם למדו יומיים רצוף.

ממשיך הזוהר: "קרא על דא רבי שמעון, (שמות לד, כח) "ויהי שם עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל וגו'". ומה אי אנן בשעתא חדא כד, משה, דקרא אסהיד ביה, ויהי שם עם ה' ארבעים יום וגו', על אחת כמה וכמה" (קרא על זה רבי שמעון, ויהי שם עם ה' ארבעים יום... לחם לא אכל וגו', ומה אם אנו בשעה אחת כד – משה, שהכתוב העיד בו ויהי שם עם ה' ארבעים יום, על אחת כמה וכמה). רבי שמעון מתפעל מהנקודה שבנו רבי אלעזר דרש יומיים רצוף והיה מאיר כשמש ואף אחד מהם לא יודע אם זה יום או לילה, וקרא על זה רבי שמעון את הפסוק "ויהי שם עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל וגו'". הקב"ה מדבר עם משה רבנו 40 יום ברציפות, ואם אנחנו בזמן של יומיים, בני רבי אלעזר זכה לכאלו סודות התורה, ולא ידענו לא יום ולא לילה מרוב הדבקות שלנו בקדוש ברוך הוא, אז משה שהפסוק מעיד עליו שהיה בדבקות עם הקב"ה במשך 40 יום רצופים בלי לאכול ולשתות בפרישות וקדושה נוראה, אז על אחת כמה וכמה שהוא זכה להשגות ומעלות גבוהות, כי הוא שמע את הקב"ה אומר לו את הסודות של התורה הקדושה. (וזה לא סתם רשב"י מביא פסוק זה, כי מה שהם זכו ביומיים האלה לעסוק בסודות התורה רצוף, זה היה 1/20 מהזמן שהיה משה בשמיים).

ר' שמעון אריה ובנו אריה ומה שהם גוזרים הקב"ה מקיים

ממשיך הזוהר: "כד אתא רבי חייא קמיה דרבי (י"ג רבן גמליאל), וסח ליה עובדא, (כשצא רבי חייא לפני רבי יוסף לו את המעשה) תוה רבי, ואמר ליה ר' שמעון בן גמליאל אבוי: (תמה רבי, ואמר לו אביו רשב"ג): "ברי,

מהלימוד, זה לא מיישב, כי ברגע שעמדת בחוץ והכרזת הכרזה, אז הם כבר שמעו את הדיבור שלך?... ומפסיקים.

והתשובה: אליהו באמת היה שליח מהשמים להודיע להם, אבל הוא לא לוקח על עצמו להפסיק אותם מלימודם, ולכן מה עשה? הוא עמד בחוץ, וצעק להם לא בתור אליהו הנביא (כי אם הם ידעו שאלהו אמר את זה, הם יבינו שזה מסר מהקב"ה) כי אליהו רצה שהם יצאו מהבחירה שלהם, אם הם החליטו שהגיע הזמן שלהם לצאת אחרי 12 שנה, טוב, ואם הם עדיין רוצים להישאר אז ישארו אני לא אפסיק את הלימוד שלהם.

יש זמן אצל הצדיק שהוא צריך לצאת ולהתגלות

הבעל שם טוב הקד' כשהיה בגיל 36, אמר לו רבו אחיה השילוני: ברוך השם חייית בעולם עד עכשיו, ואתה כבר צריך לעלות לשמיים. אמר לו הבעש"ט: 'אני עדיין צעיר בן 36' אמר לו אחיה: 'אם אתה רוצה להמשיך לחיות בשביל עצמך, אז כבר עשית את כל עבודת השם שלך, ואתה צריך להסתלק, אבל אם אתה רוצה עוד לחיות, זה בשביל אחרים, ובשביל זה אתה צריך להתגלות. הבעש"ט לא רצה להתגלות, ואומר לו אחיה השילוני: אם אתה לא רוצה להתגלות, אתה כבר גמרת את התיקון שלך, עכשיו או שתתגלה ויהיה לך זכות לחיות בשביל יהודים אחרים. יש עניין גם אצל צדיקים, אחרי שהם הטעינו את המצברים הרוחניים שלהם, הם צריכים לפעמים לסגור קצת את הגמרא, ולצאת אל העם, וצריכים להשפיע על עם ישראל, ומי שלא עושה את זה, אז באיזו בחינה זה כמו האגואיסט שהוא רק דואג לעצמו, ולכן הצדיק חייב לצאת לעם ישראל אפילו על חשבון הביטול תורה שלו, והצידקות שלו. את הנקודה הזאת נותן אליהו הנביא כבחירה לרבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר, ולכן הוא לא אומר להם בפירוש מה לעשות, אלא הם צריכים להחליט לבד. והם החליטו לצאת, וכולם מכירים את הסיפור שהם שורפים את כל מה שהם רואים, הם לא בדיוק אנשים שעכשיו יכולים לתת לציבור, כי הם עדיין לא מסוגלים להבין את הבני אדם ש'עוזבים חיי עולם, ועוסקים בחיי שעה, ואז יצתה בת קול ואמרה: "לשרוף את עולמי יצאתם? חזרו למערתכם".

איך כתוב על רשב"י ובנו משפט רשעים בגיהנם י"ב חודש

ואז כתוב דבר מבהיל: שאחרי שחזרו למערה עוד י"ב חדשים, אז רשב"י אמר "משפט רשעים בגיהנם י"ב חודש", כלומר ועכשיו ישבנו י"ב חודש ואנחנו יכולים לשוב ולצאת. תמיד כשלמדתי את זה שאלתי, איך רשב"י ובנו הצדיקים הקדושים שלא טעמו טעם חטא אומרים על עצמם שמה שהם יושבו במערה זה בחינת: משפט רשעים בגיהנם י"ב חודש. וכל התירושים שתנסה לומר לא יסבירו את זה בהבנה טובה, כי יש

באים רק בשמחה, זה מה שהוא אוהב, אומרים הצדיקים: רבי שמעון בר יוחאי זה 'רבי שמח' !!! (כך שמעתי מהרב גינזבורג את הנקודה הזאת שרבי שמעון בר יוחאי זה "אנא בחביבותא-בשמחה-וכו", וע"י השמחה פועלים ישועות) ולכן בציון רשב"י במירון - מקום קיבול התפילות, צריך לבוא לשם עם מצברים של שמחה, וגם אם דחפו אותך ודרכו עליך לא נורא, תן חיבוק לזה שדחף אותך ודרך עליך, והכל בסדר אני מבסוט אני באורות, שמח בשמחת הצדיק.

ממשיך הזוהר: והינו מה ששנינו על הפתוב: (שמואל ב, כ"ג) "מושל באדם צדיק מושל יראת אלקים, הקב"ה מושל באדם, ומי מושל בהקב"ה? צדיק. שהוא גוזר גזרה, והצדיק מבטלה". (זה מבהיל לומר את זה, אבל כך מובא בגמרא ומועד קטן דף טז: על הפסוק: "אלה שמות הגברים אשר לדוד ישב בשבת תחכמי... הוא עדינו העצני" "אמר רב: אמר לו הקב"ה (לדוד) הואיל והשפלת עצמך, תהא כמוני שאני גוזר גזרה ואתה מבטלה) וכעת נתבונן, מתי נאמר כל הדבר הנפלא הזה, יש את רבי אלעזר ברבי שמעון, שהוא דורש במשך יומיים. בסדר, בא נחשוב, הרי תפילין הם הניחו 48 שעות, ולא הרגישו מתי לילה, אבל הרי הם לא התפללו, כי אם הם היו מתפללים הם היו יודעים מתי יום ומתי לילה, יש זמן שחרית, יש זמן קריאת שמע יש זמן חצות וכו' יש הרבה דינים בשולחן ערוך, אבל כיון שהם לא ידעו מתי יום ומתי לילה, אז הם לא התפללו. ומה הם עשו? רבי אלעזר דרש והיה מאיר כשמש, והם בכלל לא הרגישו את הזמן, וכיון שתורתם אומנותם, הם לא היו צריכים להתפלל. ומה היה הסיום של הנקודה שאומר רבן שמעון בן גמליאל? מה הכוח העצום של רשב"י, שהוא גוזר גזירה וכל העולמות מדועזעים, הוא גוזר גזירה והקב"ה מקיימה? זה "אריה שאג מי לא ירא"? (זה מבהיל כביכול כלפי מעלה כולם יראים ממנו) הוא אפילו לא צריך לגזור תענית, כי היות שיש לו שלמות כח התפילה, מספיק רק שיתפלל, וזה הכח של התנא הקדוש רבי שמעון בר-יוחאי. ולמה? כי הוא עשה מהתורה תפילה, הם לא פסקו מתורתם לתפילה הרגילה, מכיון שהם התפללו תפילה יותר גבוהה, בכך שהם עשו מהתורות תפילות, וכשעושים מהתורות תפילות, אז התפילה חייבת להתקבל !!!

מדוע אליהו לא אומר להם לצאת ורק מכריז בפתח המערה?

הגמרא בשבת (דף לג: סימן ל"ג בעומר) שכולנו מכירים אחרי שרשב"י ובנו היו במערה 12 שנים, בא אליהו הנביא ועמד בפתח המערה, ואמר: "מי יודיע לבר יוחאי שהקיסר מת ונתבטלה הגזירה?" ותמיד היה קשה לי קושיא עצומה, למה אליהו לא נכנס אליהם ומודיע בעצמו לרבי שמעון בר יוחאי שהכל בסדר, למה הוא עומד בחוץ? (והיום ראיתי שהבן איש חי בבן יהודע מחזק את השאלה יותר, שהרי אליהו הנביא היה בא ללמוד איתם במערה כל השנים, ואם כן למה הוא לא נכנס להודיע ואמר מבחוץ?). ואם תאמר שהוא לא רצה להפסיק אותם

זה לא זמן לדרשות, בחתונה זה לא זמן לפגישות עסקים, חתונה זה לשמח חתן וכלה, וכל מה שיש בחתונה סובב סביב זה, הכלי זמר הריקודים, ואפילו האוכל, הכל בשביל לגרום שמחה גדולה. וכך גם אצל רשב"י, אנחנו באים לחתונה שלו ביום ל"ג בעומר, והכל הוא בשביל לשמוח ולשמח, וכמו שהזכרנו בשם צדיקים שהתנא רבי שמעון בר יוחאי הוא צדיק שמת, והוא אוהב שמחה, והוא רוצה שיבואו ביום ההילולא שלו בל"ג בעומר, וישמחו בשמחתו ויתפללו, ובזכות השמחה יתקבלו התפילות, וזהו הקשר הנפלא של רשב"י לרבנו הקדוש, רבנו מדבר הרבה על חשיבות מעלת השמחה, עד שהוא טבע את המשפט (לקוטי מוהר"ן תניינא תורה כ"ד): "מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד" ואפילו שאין מצוה כזו בתורה, אלא השמחה זה הבסיס והראש לכל קיום מצוות התורה. וכן רבנו מחזק אותנו בעניין התפילה ומלמד אותנו להתפלל בכונה, וכן רבנו עוסק בתיקון הנשמות כמו שעסק בזה רבי שמעון בר יוחאי. כי הוא בחינת 'בעל השדה' (והארכנו בכל זה במקומות אחרים הרבה). רבנו מיד בפתיחת ה'ליקוטי מוהר"ן אומר מאמר נפלא מגדולתו של רשב"י, והחידוש שלו – "כי לא תשכח מפי זרעו" – ס"ת יוחאי, וכן – עיר וקדיש מן שמיא נחית – ר"ת שמעון,

כשיודעים את הדברים האלה, כשלומים מה היא גדולת רשב"י, מה כוחו העצום, ויודעים שהעיקר הוא לבוא אליו בשמחה, כמו שבאים לחתונה, ומזכירים את עצמנו כמה דברים נפלאים אנחנו יכולים לפעול בתפילתנו ביום הזה במקום הזה – 'מקום קיבול התפילות', זה עצמו משרה עלינו שמחה עצומה. כי רבי שמעון בר יוחאי – הוא יש לו כח כל כך גדול, ועליו נאמר (ברכות ט. שבת מה. עירובין מו.): "כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק", ומסבירים צדיקים כשאתה בשעת הדחק בפרט ברוחניות, בבחינה של רשעים ח"ו גם אז אתה יכול לסמוך על רבי שמעון בר יוחאי ולעשות תשובה שלמה, ולזכות לקיבול התפילות ברחמים.

שבת שלום ומבורך. עריכה: ליאור גבע

(מוקדש לע"נ צביה בת סאלם – צדוק בן צאלח – חיים בן מוסא ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.)

תירוץ שהוא אמר זאת בגלל מה שהם שרפו והענישו אנשים אחרים, והתירוץ הזה כמובן לא מישב כל כך, כי ודאי כל מה שהם עשו הכל ברצונו של הקב"ה, אז איך אפשר לומר על צדיקים כאלו שמשפט רשעים בגהנם י"ב חודש?

י"ב שנים היו במערה בשביל הצדיקים, וי"ב חודשים בשביל הרשעים

ונאמר יסוד גדול מאוד, רשב"י ובנו ר' אלעזר היו בהתחלה שנים עשרה שנים במערה, ובזכות י"ב השנים האלה זכינו לספר הזוהר הקדוש, וזכינו לתורתו של רבי שמעון בר יוחאי. טוב, אבל מי זכה לזה? הצדיקים זכו לזה. אז י"ב שנים עסקו רבי שמעון ורבי אלעזר לגלות את תורת הנסתר את הזוהר הקדוש בשביל הצדיקים שלומדים את סודות הזוהר, והם יודעים ללמוד, נפלא מאוד. אבל הרי כתוב בגמרא בסוכה (דף מה:): שרבי שמעון בר יוחאי אומר על עצמו: "יכולני לפטור את כל העולם כולו מן הדין", זאת אומרת, מה שרבי שמעון בר יוחאי נותן לצדיקים זה עדיין לא מספיק, אלא העיקר הוא לטפל גם ברשעים, וכמו שאמר דוד המלך: "וידי מלוכלכות בשפיר ושלחה כדי לטהר אשה לבעלה" (כמובא ברכות ד. וגם רבנו הקדוש אומר על עצמו אותו דבר, שהכונה בזה להשיב אנשים בתשובה, ולתקנם). ולכן אומר רבי שמעון בר יוחאי, העיקר זה לפטור את העולם מן הדין, ועל מי יש דין, על מי שחטא חס ושלום, מי שהיה רשע (אפילו רק בזמן העבירה), ואת זה צריך לתקן צריך לרדת לשאול תחתיות, ומשם לעלות את ה'דרי מטה', להעלות אותם למעלה, זה החוכמה האמיתית.

ולכן אומר רשב"י: "ישבנו במערה עוד י"ב חודש כדי לפטור את העולם מן הדין, כלומר, י"ב השנים שהם ישבו במערה זה בשביל הצדיקים לתת להם את חוכמת הקבלה וסודות התורה, ועוד י"ב חודשים הם ישבו במערה, זה בגלל: ש"משפט רשעים בגיהנם י"ב חודש", כי רבי שמעון בר יוחאי מקבל על עצמו לפטור את כל העולם כולו מן הדין, היינו את החייבים את הרשעים, ועל זה הם יושבים עוד י"ב חודש במערה כנגד משפט הרשעים בגיהנם, ואז יוצאת בת קול ואומרת: "צאו ממערתכם" – גמרתם את התיקון, אתם כבר יכולים לפטור את כל העולם כולו מן הדין" – גם את הרשעים.

רבותיי זהו רבי שמעון בר יוחאי, אז גם אם אנחנו לפעמים מרגישים את עצמנו שאנחנו קצת בשאול תחתיות ח"ו, נזכור, רבי שמעון בר יוחאי היה י"ב חודשים נוספים במערה בשבילנו בשביל להוציא גם רשעים כמונו שנמצאים בשאול תחתיות, כדי לפטור את כל העולם כולו מן הדין בשביל זה.

הקשר הנפלא בין רשב"י לרבנו נחמן בן שמחה

אמרנו את מאמר הזוהר "עולו ואיתכנשו להילולא דר' שמעון", הילולא זה חתונה, ועיקר העבודה בחתונה זה לשמוח, בחתונה